

T.C.
ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANLIĞI
Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği

7/545

Sayı: B.23.0.BHİ.0.01-610-19460
Konu: Soru Önergesi (7/545)

04.11.2011

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİNE

İlgi : 18.10.2011 tarihli ve A.01.0.GNS.0.10.02.00-24016 sayılı yazı.

İlgi yazı ekinde alınan, Adana Milletvekili Sayın Ali HALAMAN'ın, Seyhan'da kurulan HES'lere ilişkin, 7/545 esas numaralı yazılı soru önergesi Bakanlığımızca incelenmiş olup cevabi yazımız ilişikte gönderilmektedir.

Bilgilerinize arz ederim.

Prof. Dr. Veysel EROĞLU
Bakan

EKLER :

Cevabi yazı (1 sayfa)

**ADANA MİLLETVEKİLİ SAYIN ALİ HALAMAN'IN
7/545 ESAS SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİ HAKKINDA
ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANLIĞI'NIN CEVABI**

SORU 1. *Adana Bölgesinde, Seyhan Irmağı üzerinde kurulmakta olan HES'ler, vatandaşları, o bölgede yaşayanları nasıl etkiliyor?*

CEVAP 1. HES'lerin fizibilite çalışmalarında, bu projelerin inşaat ve işletme aşamalarında herhangi bir yerleşim yerini ve doğal yaşamı olumsuz etkilemeyecek şekilde planlanması; bu durumun teknik olarak mümkün olmaması durumunda ise, yerleşim yerlerinin ve doğal yaşamın en az etkilenecek şekilde planlanması esas alınmıştır.

Depolaması olmayan nehir tipi santrallerde, regülatör ile santral binası arasında sulama yapılan alanlar ve burada yetiştirilen ürünlerin su ihtiyaçları, Su Kullanım Hakkı Anlaşmaları yapılmadan önce tespit edilerek, belirlenen ihtiyaç kadar su, sulama sezonunda doğal hayatın devamı için sürekli bırakılan suya ilaveten dere yatağına bırakılmakta olup, HES' ler sebebiyle özellikle tarımla uğraşan vatandaşlar açısından herhangi bir olumsuz durum söz konusu değildir.

SORU 2. *Yöre halkı, üretilen elektrikten nasıl faydalanabilir? Ucuz / İndirimli elektrik sağlanamaz mı?*

CEVAP 2. HES projelerinde üretilen elektrik, yalnızca HES' in bulunduğu bölgede yaşayan yöre halkı için değil, tüm ülkenin elektrik ihtiyacının karşılanması için yapılmış projelerdir. Santrallerde üretilen elektrik, iletim hatlarıyla taşınarak, ulusal elektrik dağıtım sistemine dahil edilmektedir. Yöre halkı da bu ulusal sistemin içinde olduğu için HES projelerinin ürettiği elektrikten zaten faydalanmaktadır. Ülkemizde kullanılan elektriğin yaklaşık %50' sinin yurt dışından ithal edilen doğalgaz ve kömürden üretildiği göz önüne alınırsa, herhangi bir yakıt gideri olmayan HES projelerinin sayısının artması ile elektrik üretim maliyetleri düşecek ve buna paralel olarak, elektrik fiyatları da azalacaktır.

SORU 3. *HES'lerin sularının kapalı tüneller vasıtasıyla taşınması sonucu su yataklarında yaşayan canlılar ne şekilde etkilenmektedir?*

SORU 4. *HES'ler yaban hayatı nasıl ve ne türde etkilemektedir?*

CEVAP 3,4. HES projelerinde kullanılan suların, kapalı tünellerle santrallere taşınması, açık kanallara oranla daha çok tercih edilmesi gereken bir seçenektir. Dere yatağındaki suların, tünel yerine açık kanallarla tarım arazilerinin içinden geçmesi, bu arazilerin bir kısmının tarım dışı kalmasına ve yüksek kamulaştırma maliyetlerine sebebiyet verecektir. Suların, iletim tünelleri ile santrallere taşınması durumunda ise herhangi bir arazinin zarar görmesi söz konusu olmayacaktır. Bu durumda, regülatörler ile çevrilen suların iletim tünelleriyle santrale taşınması çevresel açıdan daha olumlu bir durumdur.

Ayrıca, hiç bir HES projesinde, dere yatağındaki suyun tamamının bu iletim tünellerine alınması söz konusu değildir. Her proje için yapılan Çevresel Etki Değerlendirmesi çalışmaları sırasında, o dere yatağında yaşamını sürdüren tüm canlılar için akademisyenler tarafından hazırlanan raporlar sonunda, (son 10 yıllık ortalama akımın en az %10' undan daha az olmayacak miktarda) bir ihtiyaç debisi oranı belirlenir. Bulunan bu oran miktarındaki su, dere yatağına sürekli bırakılır. Canlı hayatın devamı için gereken su miktarından daha az suyun (özellikle yaz aylarında) dere yatağında olması durumunda ise gelen suyun tamamı, herhangi bir enerji üretiminde kullanılmadan doğrudan dere yatağına bırakılır. Bu sebeplerle, HES projelerinin kurulması ile su yataklarında yaşayan canlılar ile yaban hayatı açısından olumsuz bir durum söz konusu değildir.

